

දෘෂ්ඨි
ශ්‍රී ලංකාරාමය - නවසීලන්තය
19.12.20

අද මම මේ පින්වතුන්ට කියලා දෙන්නේ භාවනාවට අදාළ දේවල්. සතර සතිපට්ඨාන ධර්ම ගැන අද මම කියලා දෙන්නම්. සතිපට්ඨාන ධර්ම හතරක් උනේ ඇයි? අපි හැම එක්කෙනාගේම සිත්වලට අළුතින් යම්කිසි දෘෂ්ඨියක් කවන්න හරි ලේසියි. මොකක් හරි දෘෂ්ඨියක්, ලෝකය පෙරළෙනවා කියලා හරි ලෝකය හතරැස් කියලා හරි ලෝකය කරකැවෙනවා කියලා කිව්වාට 'එහෙම නෑ, ලෝකය එක තැන තිබෙනවා අපියි කැරකෙන්නේ' කියලා හරි මොකක් හරි දෘෂ්ඨියක් කවන්න ලේසියි.

එහෙම වෙන්නේ ඇයි? එහෙම වෙන්නේ අපේ හිතේ තිබෙනවා විමසන්නේ නැතුව, විපරම් කරන්නේ නැතුව, හිතා බලන්නේ නැතුව, යෝනියෝ මනසිකාරය පවත්වන්නේ නැතුව නිකම්ම ගොඩ පිටින් යම් දේවල් බාර ගන්න පුරුද්ද බාර ගන්න ගතිය. අන්න ඒ ගතියට කියනවා දෘෂ්ඨිගත වෙනවා කියලා. ඒ කියන්නේ අපි දකින්නේ තිබෙන විදියට නොවෙයි. කරුණු කාරණා ගලපලා නොවෙයි. ඒවගේම හේතු සාධක ඇතුව නොවෙයි. අපි ඒවා හිතවත් කමට බාර ගන්නවා. මම කැමති නිසා බාර ගන්නවා. වටේ ගොඩක් හිතන්නේ නැතුව අපේ දෘෂ්ඨිය තර වෙන්න එකක් දෙකක් පමණක් යම් යම් දේවල් පිළිගන්නවා. අන්න ඒ වැරදි විදියට බාර ගන්න ගතියක් මේ හැම එක්කෙනාගේම හිත්වල තිබෙනවා. ඔය නිසාවෙන් දකින දේවල් අහන දේවල් ගද සුවද රස ස්පර්ශ ඒවගේම හිතෙන දේවල් ලෝකයේ තිබෙන තවත් දේවල් අපි බාර ගන්නේ අර දෘෂ්ඨියට හේත්තු කරලා. අපේ පරිසරයට අනුව අපි හිතා ගන්නවා. මෙහෙ පරිසරයට අනුව මෙහෙ ඉන්න අය හිතා ගන්නවා. ඒ දෙපැත්තටම නැති විදියට අනිත් අය හිතා ගන්නවා. මේක ඇවිල්ලා දෘෂ්ඨි කාන්තාරයක්. මාන්තයටත් ඕක බලපානවා.

සමහර අය මාළු මස් කන්නේ නෑ. ඒක කුසලාරමණයකිනුත් වෙනවා. දෘෂ්ඨියෙනුත් වෙනවා. භාෂාවල් කපා කරන එකත් එහෙමයි. ප්‍රංශ හරි ඉංග්‍රීසි හරි කපා කරන එක මාන්තයෙනුත් කරනවා දෘෂ්ඨියෙනුත් කරනවා. සමහර අය පාවිච්චි කරන්නේ communication වලට විතරයි. මේ වගේ අපි හැම එක්කෙනාගේම හිත්වල තිබෙනවා දෘෂ්ඨිගත වීමේ ලක්ෂණය. ඒ කියන්නේ දිට්ඨි චෛතසිකයක් තිබෙනවා. මේ දිට්ඨි චෛතසිකය ප්‍රඥාවේ ස්වරූපය ගන්නවා. දිට්ඨි චෛතසිකයේ තිබෙන්නේත් නුවණේ ආකාරය තමයි, නමුත් එය නුවණ නොවෙයි. රත්තරන් නොවෙන රත්තරන් වගේ දේවල් තිබෙනවා. මේ දෘෂ්ඨියත් ඒවගෙයි. ප්‍රඥාව නොවන ප්‍රඥාවේ හැඩය ගන්න නිසා අපි හැම එක්කෙනාම දෘෂ්ඨියකට අහු වෙන්න පුළුවන්. අපි හිතන දේ නොවෙයි තව කෙනෙක් හිතන්නේ.

1. සුභ සංඥාව = කායානුපස්සනාව
2. සුඛ සංඥාව = වේදනානුපස්සනාව
3. නිත්‍ය සංඥාව = චිත්තානුපස්සනාව
4. ආත්ම සංඥාව = ධම්මානුපස්සනාව

ලෝකයේ තිබෙන දේවල් හොඳයි ලස්සනයි පියකරුයි මනාපයි හැඩයි කියලා හිතන එකක් අපිට තිබෙනවා. එකට කියනවා සුභ සංඥාව කියලා. හැඩයි ලස්සනයි පියකරුයි කියලා අපි අදහස් දාන්නේ මේ ලෝකයේ මොනවටද? රූප වලට. මේ ඇසට නාසයට කන් වලට අතපය වලට ඇඟිලි වලට අපි හොඳයි කියන හැඟීමෙන් ලස්සනයි කියන හැඟීමෙන් පියකරුයි කියන හැඟීමෙන් කෙලෙස් සහගතව අගයන් දීලා වටිනාකම් දීලා හොඳයි කියලා බාර අරගෙන මේ ඇහ සම්බන්ධයෙන් අපේ හිතේ ලෝභය වැඩි කරගෙන තිබෙනවා. දැන් මේ ලෝභය තට්ටු තට්ටු වෙලා තිබෙනවා. අපි දවස් දෙකක් මාසික භාවනා වැඩ සටහනක් කරනවා. දවස් 28 ක් සමාන්‍ය විදියට ජීවිතිය ගෙවනවා. ඒ දවස් 28 තුල තමන්ගේ ශරීරය දිහා බලන විදියයි දවස් දෙකක් අපේ ජීවිතිය දිහා බලන විදියයි වෙනස්. සවස් 28

අපි මේ ජීවිතිය පියකරයි මනාපයි හොඳයි කියලා හිතනවා. ඒකට කියනවා සුභ සංඥාව කියලා. මේ ශරීරය සම්බන්ධයෙන් අපිට සුභ සංඥාවක් තිබෙනවා.

ඊළඟට තිබෙනවා සැපය. සැපය කියලා කියන්නේ වේදනාව. රස්තේ වෙලාවකට සීතල සුළං වැදෙන විට හෝ සීතල අවස්ථාවක රස්තයක් දැනෙන විට අපිට සැප වේදනාවක් දැනෙනවා. අපි යම් යම් දේවල් දැකලා අහලා සතුටුවන හැම අවස්ථාවක දීම වේදනාව අරගෙන තිබෙන්නේ සැපක් හැටියටයි. වේදනාව පිළිබඳ සුඛ සංඥාවක් තිබෙනවා. අපි හැම වෙලේම දුකක් අයිත් කරන්නේම සැප වේදනාවක් මතු කර ගැනීමටමයි. සැප වේදනාව - දුඃඛ වේදනාව - අදුක්ඛමසුඛ වේදනාව කියලා වේදනා වර්ග තුනක් තිබෙනවා. අදුක්ඛමසුඛ වේදනාව කියන්නේ සැපත් නැති දුකත් නැති උපේක්ඛා සහගත වේදනාව. එක තැන වාඩි වෙලා ඉන්න කොට දුක් වේදනාවක් දැනුනහම අපි කරන්නේ ඉරියව්ව මාරු කරලා ඒ දුක්ඛ වේදනාව පොඩි වෙලාවකට හෝ හංගනවා. මේ විදියට මේ වේදනාව සම්බන්ධයෙන් අපිට හැම වෙලේම සුඛ සංඥාව තිබෙනවා.

මනුස්සයෙක් මැරිලා ශරීරය මෙහෙ තිබුණත් ඒ මනුස්සයාගේ හිතට ආත්මය කියලා හරි spirit එක කියලා හරි අන්තරාභවය කියලා හරි කියනවා. ශරීරය නම් කපන්න පුළුවන්, surgery කරන්න පුළුවන්. ඒ උනාට මේ හිත කියන එක කපන්න කොටන්න බෑ. අනිත්‍ය දුක්ඛ අනාත්ම වඩන භාවනා කරන පිරිස හැර මේ ලෝකයේ මිනිස්සු හිත කියන එක නිත්‍ය වශයෙන් තිබෙනවා කියලා හිතන ගතියක් තිබෙනවා. මේ ලෝකයේ මිනිස්සු පොදු වශයෙන් බාර අරගෙන තිබෙන්නේ හිත කියන එක නිත්‍යයයි වෙනස් වෙන්නේ නෑ, හොඳට තිබෙනවා කියලා. ඒක නිසා මේ හිතට මිනිස්සු දාල තිබෙනවා නිත්‍යයයි කියන සංඥාව. අපේ ගාවත් නිත්‍ය සංඥාව තිබෙනවා. සුභ සංඥාවත් තිබෙනවා. සුඛ සංඥාවත් තිබෙනවා. අපි ගන්නේ මේ හිත මගේ හිත කියලා.

ඊළඟට රූප ධර්ම චිත්ත ධර්ම වේදනා ධර්ම ආදී වශයෙන් තිබෙන ධර්ම වලටත් අපි ආත්මීය සංඥාව දාලා තිබෙනවා.

මේ ‘සුභ’ ‘සැප’ ‘නිත්‍ය’ ‘ආත්ම’ කියන මේ හැඟීම්, මේ සංඥාවල් හතර අපේ හිතේ කැවිලා ඉතිරිලා තිබෙන තාක් කල්ම අපිට නිවන් දකින්න බෑ. කවදාකවත් බෑ. දැන් මේ පින්වතුන් පිළිබඳව හිතුවහම සැකයක් ඇතිවෙන්න පුළුවන් ‘දැන් මේ ස්වාමීන්වහන්සේ කියන සංඥාවල් මටනම් නෑ’ නේද කියලා. ඇයි අපිට එහෙම හිතෙන්නේ? එහෙම හිතෙන්නේ අපි බණ අහන නිසා, මනසිකාරය කරන නිසා, හේතු ඵල හිතන නිසා, බුදු බණ අහලා ඒවා සිතේ කැවිලා තිබෙන ආනුභාවය නිසා, බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරපු ආර්ය ධර්මයේ බලය නිසා, ආර්යන් වහන්සේලා හිතපු හැටියට අපිත් ටික ටික වැටි වැටි හරි හිතපු නිසා. නමුත් මේවා මෙනෙහි කරන තාක් පමණයි ඒවා යටවෙලා හැංගිලා තිබෙන්නේ. ඒකට කියන්නේ සංඥා 4 ‘නිදි’ කියලා. නමුත් මේ මනසිකාරය අපි පොඩ්ඩක් හරි නැවැත්වුවා නම් නැවතත් ඒවා හිත උඩට එනවා. ඒක නිසා මේ සංඥා 4 අඩු වශයෙන් හෝ වැඩි වශයෙන් හෝ අනුශය වශයෙන් හෝ ක්‍රියාත්මක වශයෙන් හෝ තිබෙන තාක් කල් අපිට කවදාකවත් ගාම්භීර ධර්මයක් අවබෝධ වෙන්නේ නෑ.

අපි ගාව හිතක් තිබෙනවා, ඇහක් තිබෙනවා, වේදනාවක් තිබෙනවා, ස්කන්ධ පංචකයක් තිබෙනවා, ආයතන තිබෙනවා. මේ ඔක්කෝම ටික අපි ගාව තිබෙනවා. ඒක නිසා සුභ සංඥාවෙන් - සුඛ සංඥාවෙන් - නිත්‍ය සංඥාවෙන් - ආත්ම සංඥාවෙන් අපි වැඩිපුරම බැඳිලා තිබෙන්නේ බාහිරයටයි, කොස් ගස් වලට දෙල් ගස් වලට නොවෙයි, අපිටමයි. අපි තුල තිබෙන මේ ධර්ම වලටයි. අපිට කොස් ගහක අත්තක් කපන්න පුළුවන් නමුත් ඒ පිහියෙන්ම අපේ ඇඟිල්ලක් කපන්න බෑ. ඒක නිසා බාහිර දේකට වගේ නොවෙයි අපේ ජීවිතියට අපි බැඳිලා ඉන්නවා. මේක නැතිකරගන්නේ නැතුව කවදාකවත්ම අපිට නිවන් දකින්නත් බෑ. ඒ නිසා බුදුරජාණන්වහන්සේ සර්වඤ්ඤා ඤාණයෙන් දැකලා

මේ සත්වයාගේ සිතේ තිබෙන මේ කියන්නා වූ හොඳයි කියලා ගන්න සුභ සංඥාව නැතිකරන්න ක්‍රමයක් දේශනා කරනවා.

සුභ සංඥාව

අපි සමහර විට කියනවා ‘අර මනුස්සයා යනවා හරි ලස්සනයි’ කියලා. ඒ කියන්නේ රූපය අරමුණු කරමින්. අපි කොණ්ඩෙට ගොඩක් සුභ සංඥා දීලා තිබෙනවා. එක ස්වාමීන්වහන්සේ කෙනෙකුගෙන් රජ කෙනෙක් අහලා තිබෙනවා කොණ්ඩය කපන එකේ තිබෙන වටිනාකම. සංඝයා වහන්සේලා මෙහෙණින් වහන්සේලා බ්ලේඩ් එකක් අරගෙන කොන්ඩේ කපලා දැම්මහම මුලු සම්භාරයම කපාගෙන සෝදාගෙනම යනවා. ඒක සුභ සංඥාව නැති කරන එක විදියක්. ‘මම’ කියන අදහස සිතේ කැවිලා තිබෙන නිසා ‘මම’ හැඩවෙන්න ඕන නිසා කෙස් කියන එක පිරන හැම අවස්ථාවකම ලෝභයක් ජනිත කරනවා, ආසාවක් හදනවා, දෘෂ්ඨියක් හදනවා. ඇයි ‘මම’ නේ හැඩ වෙන්න ඕනෑ. ඒක නිසා මේවා හිතේ කැවිලා තිබෙන නිසා බුදුරජාණන්වහන්සේ මේකේ තිබෙන අසුභය, වැඩක් නැති බව, අසාරත්වය බලන්න ලස්සන මනසිකාරයක් කියලා දෙනවා. ඒකට කියනවා කායානුපස්සනාව කියලා. කායානුපස්සනාව වඩන්නේ ඔය නිසයි.

දැන් මේ ගැන හිතන්න, ඔය මගුල් ෆෝටෝ ගහනකොට කියන්නේ ‘ඔයා හොඳ දෙයක් හිත හිතා ඉන්න කියලද නැත්නම් හොඳට ඉන්න කියලද කියන්නේ? හොඳට ඉන්න, හිතාවෙන්න කියලා තමයි කියන්නේ. කැමරා ශිල්පියාට ඒ අයගේ හිතේ දුකක් තිබුණත් එකයි සැපක් තිබුණත් එකයි. එයාට අවශ්‍යවෙන්නේ එයා කැමරාව ක්ලික් කරනකොට ඒ අයගේ ඇඟ ලස්සනට තියෙන්න පමණයි. ඒකෙන් කියන්නේ අපි මේ ශරීරය සුභ සංඥාවෙන් ගන්නා බව. නමුත් අපි කායානුපස්සනා සතිපට්ඨානය වඩනකොට ‘හොඳයි’ කියලා ගන්න ශරීරයේ තිබෙන නිස්සාරත්වය අසාරත්වය වැඩක් නැති කම අපාට ගතිය හොඳට තේරෙනවා.

සුඛ සංඥාව

ඊළඟට සුළඟක් ආවත් සැපයි කියලා බාර ගන්න ගතිය අපිට තිබෙනවා. රස්තේ ටිකක් ආවත් සැපයි කියලා ගන්නවා. ඒක නිසා මේ සුඛයි සැපයි කියන සංඥාවේ යථාර්ථය අවබෝධ කරගන්න හේතුවන ඊළඟ මනසිකාරය තමයි වේදනාව.

නිත්‍ය සංඥාව

හැම ආගමකම හිත හැදින්වීමේදී එයට වැඩිපුර නිත්‍ය බවක් සහ හොඳ බවක් දීලා තිබෙනවා. ඒකට spirit කියලා දානවා, ආත්මය කියලා දානවා, ආධ්‍යාත්මය කියලා කියනවා, soul කියලා කියනවා. ඔය විදිය නා නා ප්‍රකාර නම් කිය කියා හිතට නිත්‍ය සංඥාව දානවා. කය මෙහෙ මැරිලා ගියත් හිත කොහේට හරි යනවා කියලා පිළිගන්නවා. ‘හිත’ වෙනස් වෙන්නේ නැති හයිය තිබෙන නිත්‍ය දෙයක් කියලා හැඟීමක් හැම එක්කෙනා තුළම තිබෙනවා. ඒක නිසා ඒ ගතිය නැති කරන්න තමයි චිත්තානුපස්සනාව වඩන්නේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ධර්මය දේශනා කරන්නේ ටික දෙනෙකුට පමණක් නොවෙයි. මේ සක්වලෙන් පිට සක්වලෙන් සක්වලවල් ගාතක ඉන්න මනුස්සයන් දෙවියන් බ්‍රහ්මයන් ඇතුළු හැමෝටමයි මේ දේශනාව කරන්නේ. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ දේශනා අහන්න දස දහසක් සක්වලවල් වලින් පිරිස එනවා. දැන් අපි බණක් කියනකොට හිතාගෙන ඉන්නේ මෙහෙ ඉන්න අයට විතරයි කියලා. අපි දන්නේ නෑ අපි දේශනා කරන බණ කී දෙනෙක් අහලා යනවද කියලා. අපි ‘සමන්තා වක්ක වාලේසු’ කියලා කියනවා ඒක නිසා අපි හොඳ බණක් කියන්න ඕනෑ එහෙටත් ඇහෙන්න. බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ධර්මය අහන්න දස දහසක් සක්වලවල ඉන්න එහෙත් එන්න පුළුවන් දිව්‍යය බ්‍රහ්මයෝ එනවා. මෙහෙ ඉඳලා එහෙට පණිවිඩ යනවා.

ආත්ම සංඥාව

නාම රූප ස්කන්ධ ආයතන ධාතු ස්වභාව තමයි අපි ආත්ම වශයෙන් ගන්නේ. මේ ආත්ම සංඥාව දුරු වෙන්නේ ධම්මානුපස්සනාවෙන්.

මෙන්න මේ නිසා තමයි කායානුපස්සනා වේදනානුපස්සනා චිත්තානුපස්සනා ධම්මානුපස්සනා කියලා අනුපස්සනා හතරක් බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරලා තිබෙන්නේ. එතකොට තේරෙනවා නේද ඇයි අපි මේක වඩන්නේ කියලා. හිතේ කැවිලා තිබෙන්නා වූ දේවල් අයින් කරගන්න, තුනී කරගන්න, නැති කරගන්න, අඩු කරගන්නයි අපි මේ භාවනාව වඩන්නේ.

පුශ්ඤ්ඤ - ස්වාමීන්වහන්ස රසයි කියලා ගත්තොත් ?

පිළිතුර - රසයි කියලා ගත්තොත් සුඛ සංඥාවට වැටෙන්නේ. ඒක වේදනාව.

සද්දයක් හොඳයි කියලා ගත්තොත් ඒත් වේදනාව යටතට වැටෙන්නේ. සද්ද ධාතුව ගත්තොත් වැටෙන්නේ ධම්මානුපස්සනාවට. සද්දය හොඳයි කියලා ගත්තොත් වේදනානුපස්සනාව. ඒක සුඛ සංඥාව.

පුශ්ඤ්ඤ - ස්වාමීන් වහන්ස දිට්ඨි කියන වචනය?

‘දිට්ඨි’ කියලා විතරක් මේ විදියට කියලා තිබෙනවා නම් ඒකෙන් බොහෝ දුරට කියන්නේ මිත්‍යාදෘෂ්ටිය කියලා.

‘දිට්ඨි’ = මිත්‍යාදෘෂ්ටි (බොහෝ විට)

‘සම්මා දිට්ඨි’ = ප්‍රඥාව

සම්මා දිට්ඨි කියලා කියන්නේ ප්‍රඥාවට. ප්‍රඥාවෙන් කරන්නෙන් දකින එක. දෘෂ්ටියෙන් කරන්නෙන් දකින එක. එතකොට ප්‍රඥාවෙන් දකින විදියට නොවෙයි දෘෂ්ටියෙන් දකින්නේ.

මේ පින්වතුන් දැකලා තිබෙනවද දන්නේ නෑ survey department එකේ තිබෙනවා වැට්ටල් ගහන්න පාවිච්චි කරන theodolite කියලා උපකරණයක්. ඒකෙන් බැලුවහම ජේන්නේ පොළොව උඩ තියෙනවා වගේ. කණු එහෙම උඩ ඉඳලා පහළට එල්ලෙමින් තිබෙනවා වගේ ජේන්නේ. දෘෂ්ටියත් ඔන්න ඔය වගෙයි. දෘෂ්ටියෙනුත් ජේන්නේ තිබෙන විදියට නොවෙයි, අනිත් පැත්තටයි ජේන්නේ. දෘෂ්ටියෙන් කරන්නේ හොඳ දේ නොහොඳ විදියට පෙන්නනවා. නොහොඳ දේ හොඳයි කියලා පෙන්නනවා. වැරදි දේ හරි විදියට පෙන්නනවා. ඒක නිසා තමයි කියන්නේ මිත්‍යාදෘෂ්ටිය කියලා. ඒ තමයි වැරදි විදියට ජේන ගතිය.

ප්‍රඥාවේ තිබෙන්නේත් ජේන ගතිය තමයි. නමුත් ප්‍රඥාව තිබෙන දේ වැඩි කරලා පෙන්නන්නෙන් නෑ, අඩු කරලා පෙන්නන්නෙන් නෑ. හරියටම නියම විදියට හොඳට පෙන්නුම් කරනවා. ඒකට කියනවා සම්මා දිට්ඨිය කියලා. ප්‍රඥාව තිබෙන්නේත් හිතේ. දෘෂ්ටිය කියන එක තිබෙන්නේත් සිතේ. නමුත් මේ දෙක කිසිම දවසක එකට එන්නේ නෑ. ප්‍රඥාව තිබෙන වෙලාවට දෘෂ්ටි වෛතසිකය නෑ. දෘෂ්ටි වෛතසිකය තිබෙන වෙලාවට ප්‍රඥා වෛතසිකය නෑ.

දෘෂ්ඨි වෛතසිකය හැමවෙලේම ප්‍රඥාව වගේ gentle විදියට හොඳ ලස්සන කෝටි එකක් දාගෙන තමයි එන්නේ. හරිම හයානකයි. නරක දෙයක් හොඳ දෙයක් හැටියට තමයි පෙන්නුම් කරන්නේ. නරක දෙයක් හොඳ දෙයක් විදියට දැකලා ඒ විදියට හොඳයි කියලා දේශනා කරපු වචනත් තිබෙනවා.

ලංකාවේ තිබෙනවා ඒ වගේ එකක්. විසගෝර සර්පයා දැක නැර මෝඩයා. ඒ කියන්නේ සර්පයා මැරුවේ නැත්නම් එයා මෝඩයා. ඒක හරියට පේන්නේ සමාජ සේවාවක් වගේ. මේ සර්පයා හිටියොත් තව කෙනෙක් කයි කියලා ලෝක සේවාවක් වගේ පේන්නේ. ඒක පවු වැඩක්. නමුත් ප්‍රඥාවේ හැඩේ තමයි අරගෙන තිබෙන්නේ. දැන් පේනවා නේද දෘෂ්ඨිය ප්‍රඥාව හැටියට වැඩ කරන විදිය. ඔය වගේ මහා අමුතු විදියේ බණ වගේ දෘෂ්ඨියෙන් හදා ගත්තු දේවල් තිබෙනවා.

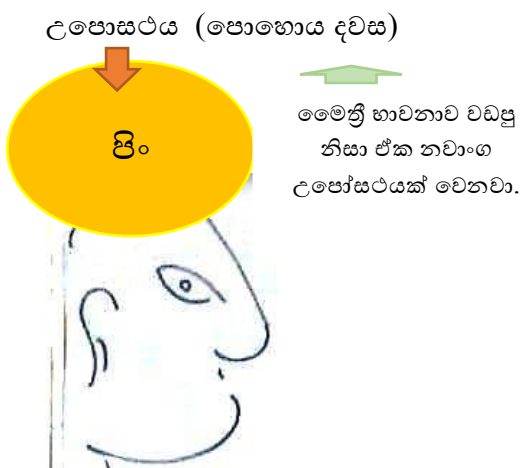
Euthanasia ඒ වගේමයි. මම මේ ගැන ඉස්සෙල්ලා කිව්වා. සමහර ඒවා තිබෙනවා ප්‍රඥාවේ හැඩය ගත්ත දෘෂ්ඨි ස්වභාවය. හැම සත්වයෙක්ම ජීවත් වෙන්න කැමතියි. Euthanasia වල මෙන්න මෙහෙම එකක් තිබෙනවා. මැරිලත් ඇතිවන තණ්හාවක් අපිට තිබෙනවා. අපිට ජීවත්වෙලා ඉන්නකොට තිබෙන තණ්හාවක් තිබෙනවා. මැරුණු පස්සේ ඇතිවන තණ්හාවක් අපිට කලින් එනවා. ඒ තණ්හාව නිසා මම හිතනවා ‘මම මැරුණහම මේ අය මගේ ලඟට ඇවිල්ලා ගුණ කථන කිය කියා අඩයි, වැළපෙයි. මගේ හොඳ කියයි. මගේ ජීවිතියේ තිබෙන දේවල් මේ අය අගේ කරයි’ කියලා මහා උද්දව්ව සිතිවිලි ටිකක් හදාගෙන ඒ ටික හිතීන් හිතලා මට ඕන අනිත් අය මම වෙනුවෙන් අඩවන්න. නමුත් ඒවෙලාවට මම නෑ. මම ඒකට ආසාවෙන් අනිත් අයගේ සිත් කම්පනය කරලා අනිත් අයගේ ඇස් වල කඳුළු මම වෙනුවෙන් හෙලන්න ඇරලා ඒවගේ පරිසරයක් හදලා එක්කෝ වහ බොනවා නැත්නම් euthanasia වලට යනවා. බොහෝ අයට වෙන්නේ ඔහොම තමයි.

ආදරේ අඩුවෙන් ලැබෙන ළමයි ජීවිතය නහගන්න පෙළඹෙනවා. ඒ කියන්නේ එයා කැමතියි එයා මැරිලා හරි අම්මා තාත්තා අයියා අක්කා එයා වෙනුවෙන් දුක් වෙනවාට.

ඒකනිසා මේ දෘෂ්ඨිය ප්‍රඥාවේ ස්වරූපය අරගෙන ක්‍රියා කරනවා. ඔන්න ඔය විදියට තමයි ඕක සිද්ධ වෙන්නේ.

පුශ්‍යුක් - ස්වාමීන්වහන්ස දවසක් තෝරාගෙන ඒ දවසම මෙමුත්‍රියෙන් හිටියොත් ඒ ගැන ආපහු සිතනකොට ඇතිවන හිතේ ඇතිවන සිසිලස සහනය අයිති වෙන්නේ මේ සංඥා වලින් කෝකටද?

පිළිතුර

අපි හිතමු මේ කෙනා පසළොස්වක පොහොය දවසේ උපෝසථය කළා. දැන් මෙයාට ගොඩක් පින් තිබෙනවා. මෙයා දවසෙම මෙමුත්‍රි භාවනාව වඩපු නිසා ඒක නවාංග උපෝසථයක් වෙනවා. දැන් දවසක් විතර පහුවෙලා මෙයා මේ සීලය ගැන මෙනෙහි කරනවා. එතකොට එයාගේ සිතට අරමුණු වෙන්නේ පරණ සීලයක් සහ පරණ මෙමුත්‍රි පූර්වාංගම උපෝසථයක්. එතකොට එයාට ඇතිවෙන්නේ පින්ක් අරමුණු කරන කුසල් සිත්. මේක ඇත්ත සිද්ධියක් නිසා ඉස්සෙල්ලා කරපු පින්ක් ගැන නැවත හැරි බලන මේ කුසල් සිත් වල ඇතිවෙනවා ප්‍රඥාව. ඒ සිත් ඥාන සම්ප්‍රයුක්තයි. ඒකට කියනවා කුසලයක් කුසලයකට ආරම්භණ ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍ය වෙනවා කියලා.

පරණ උපෝසථය අරමුණු කිරීමේදී අරමුණු කිරීම් වශයෙන් ලාබාල කුසලයක් උපදිනවා. සමහර විට මේක නිසා ලෝභය උපදින්නත් පුළුවන්.

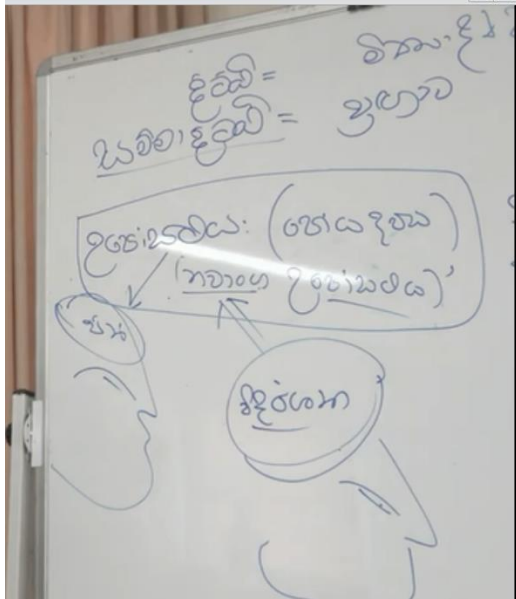
උපෝසථයක් කිරීමේදී මහා පුණ්‍ය බලයක් ඇතිවෙනවා. ඒක මතක් වෙනකොට මෙහෙම හිතෙනවා. ‘මට අඩුපාඩුවක් නෑ. මට දැන් පිං තිබෙනවා. මට යන්න පුළුවන් දිව්‍යලෝකයට’ කියලා ඒ පින මුල් කරගෙන විපාකයට බැඳී යනවා. නමුත් ඒක බොරුවක් නොවෙයි. ඒක ඇත්ත. විමානයක් ඉපදවීම, වර්ණය ලබාදීම, ආයුෂ්‍යය ලබා දීම, ප්‍රඥාව ලබා දීම යන හැම දෙයක්ම ඒ පින ඇතුළේ තිබෙනවා. ඒක එක ජීවිතියකට පමණකුත් නොවෙයි. මහා කල්ප ලක්ෂ කෝටි ගණනකට තිබෙනවා. එතකොට මෙයා ‘මට ගොඩක් පින් තිබෙනවා’ කියලා ඒකට ලෝභ කරනවා. ‘මට විමාන වල ඉන්න පුළුවන්, මල් සුවඳ, හඳුන් සුවඳ සියල්ලම තිබෙනවා, මට නොමිලේ ආලෝකය ලැබෙනවා’ කියලා මෙයා ඒ පිනට ලෝභ කරනවා. ඒක ‘මගේ’ පින කියලා දෘෂ්ඨියෙන් ගන්නවා. අනිත් එක්කෙනාගේ පිනට වඩා මගේ පින වැඩියි කියලා මානයක් ඇතිකරගන්නවා. එහෙම හිතුවොත් ඒ කුසලය අඩුවෙනවා.

උපෝසථය (පොහොය දවස රැස්කළ පින)

උපෝසථය ගැන තණ්හාව දිව්‍ය මානය ඇතිවන විදියට හිතුවොත් ඒ කුසලය අඩුවෙනවා. ඒකට කියනවා කුසලය අකුසලයට ආරම්භ ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙනවා කියලා. ඒක නිසා දෘෂ්ඨි සහගත පුද්ගලයා හිතනවා අපි ඔය අකුසල් වැඩෙන ඒවා කරන්නේ නෑ කියලා උපෝසථය කරන්නේ නැතුව ඉන්නවා.

මේ උපෝසථය බලගන්වන්නත් පුළුවන්. ඒ තමයි ‘මේ උපෝසථය කරපු දවසේ මට පින් සිතුවිලි පහළ උනා. කුසල් සිතුවිලි පහළ උනා. ප්‍රඥාව පහළ උනා. මම ශික්ෂාපද අටක් සමාදන් උනා. ඒකෙන් මට දිව්‍ය ආත්මභාව හම්බ වෙනවා තමයි. නමුත් ඒ ලැබෙන දිව්‍ය ආත්ම සදාකාලික ඒවා නොවෙයි. ඒකනිසා විපාකය අනිත්‍යයයි. ඒක නිසාම දුකයි. එහෙම වෙන්න හේතුව ඒකෙ ආත්මීය ගතියක් නෑ අනාත්මයි’ කියලා මෙනෙහි කරනකොට ඒක විදර්ශනාවක් වෙනවා.

එතකොට උපෝසථය කිරීමෙන් ලැබෙන කුසලයත් ලැබෙනවා, ඒ කුසලය විදර්ශනා කිරීමෙන් ලැබෙන කුසලයත් ලැබෙනවා. ඒකට කියනවා profit ගන්නවා කියලා. ඒ කුසලය මහත්ඵල උනා. එතකොට උපෝසථය කිරීමෙන් ලැබෙන කුසලයත් අඩුවක් නැතුව ලැබෙනවා, ඒ කුසලය විදර්ශනා කිරීමෙන් නිවනට යෑමත් දෙකම වෙනවා. මේක 'කුසලා ධම්මා හේතු පච්චයෝ කුසල ධම්මා' ත් වෙනවා, ආරම්භය ප්‍රත්‍යයෙන් කුසල ධර්මය කුසලයකට හේතු වෙනවා. මෙතැනදී කුසලයකින් මෙනෙහි කරන්නේ කුසලයක්මයි.

ප්‍රශ්නය - සවාචිත්තභන්ස ඒ කුසලය ලෝභ සිත් නැතුව උපේක්ෂා සිතකින් මෙනෙහි කරන්නේ කොහොමද වෙන්නේ?

පිළිතුර - උපේක්ෂා සිතකින් මෙනෙහි කිරීම් දෙකක් තිබෙනවා. අකුසල් සිතෙනුත් උපේක්ෂා සහගතව මෙනෙහි කරන්න පුළුවන්. කුසල් සිතෙනුත් උපේක්ෂා සහගතව මෙනෙහි කරන්න පුළුවන්.

කුසල් සිත් වලින් මෙනෙහි කරනවා නම් සමහර අයට හරිම සතුටක් ඇතිවෙනවා. එයා සන්තෝසයෙන් ඒ උපෝසථය ගැන මෙනෙහි කරනවා. එතකොට සෝමනස්ස සහගත ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත අසංකාරික කුසල් සිත්වලින් තමයි අර උපෝසථය විදර්ශනා කරන්නේ. අනිත් අතට උපේක්ෂා සහගතව 'උපෝසථය කොච්චර කරත් ඒකෙ අනිත්‍යයත්ත්වයක් තියෙනවානේ' කියලා උපේක්ෂා සහගතව මෙනෙහි කරනවා. එතකොට ඇතිවෙන්නේ උපේක්ෂා සහගත ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත අසංකාරික සිත්.

මේ සිල් සමාදන් වීමෙන් මහා පුද්ගල විදියට විපාක හම්බවෙනවා. ඒකෙ පුද්ගල බලයක් තිබෙනවා. මහණ වෙන්න පුළුවන් නම් ඊට වඩා හොඳයි. නමුත් එහෙම බැරිනම් උපෝසථය කරන එක තමයි වටින්නේ. ඒක හරි බලසම්පන්නයි. අපදාන පාලියේ තිබෙනවා උපෝසථය කරලා ලබාගත්ත විපාක ආනිසංස ගොඩක්.

අද මම මේ පින්වතුන්ට කියලා දුන්නේ උපෝසථයයි - සුභ සංඥාව හැඟීම - සුඛ සංඥාව හැඟීම - නිත්‍ය සංඥාව - ආත්ම සංඥාව කියන හතරයි ඒවා බිඳ වට්ටන්න පැවැත්විය යුතු මනසිකාර හතර එනම් කායානුපස්සනාව - වේදනානුපස්සනාව - චිත්තානුපස්සනාව - ධම්මානුපස්සනාව යන හතර තමයි අද මම කියලා දුන්නේ. අතිරේකයක් හැටියට සම්මා දෘෂ්ඨිය සහ මිත්‍යා දෘෂ්ඨිය ගැන කියලා දුන්නා.

සමහර මාතෘකා තිබෙනවා භාවනා වැඩ සටහනකදී වැඩි පුරම ඉදිරිපත් කරගන්න යන්න හොඳ නෑ. එතකොට භාවනා කරනකොට විතර්ක ඇතිවෙනවා. ඒත් බණම තමයි ඒ උනාට විතර්ක හැඳිලා රණ්ඩු කර කර ඉන්නවා. හිත දුවනවා. ඒක නිසා විත්ත එකාග්‍රතාවයට හේතුවන දේවල් බලන්න. අනිත් එක තමයි හොඳට සමාධිය වඩා ගන්න. ඉතින් අද අපි ගොඩක් අගය කරනවා සහ පින් දෙනවා පින්වත් සැම දෙනාම එකතුවෙලා වචනය සංවර කරගෙන ඒවගේම වචනය බොහොම පරෙස්සමෙන් පිහිටුවාගෙන ඒ සීමාවේ ඉඳගෙන සිලය මෙනෙහි කරමින් පරෙස්සම් උනා වචන දහය ආරක්ෂා කරගන්න. ඒක හොඳ ශක්තියක්. ඒවගේම සක්මන් භාවනාවත් හොඳට කරන්න. සක්මන් භාවනාව කරලා වාඩි

වෙනත. එක හුස්ම රැල්ලක් හෝ වේවා බෝධිපාක්ෂික ධර්මයක් ගොනුවෙලා වැඩිලා යන විදියට කරනවා නම් ඉතාම වටිනවා.

ප්‍රශ්නය - ස්වාමීන්වහන්ස පෝය දවස්වලට නැතුව සුමානයකට එක දවසක් සිල් ගත්තොත් කමක් නැත්ද?

පිළිතුර - කමක් නෑ, දවස් තිබෙනවා නම් ඒත් හොඳයි. හැබැයි ඉතින් දෙව් දේවතාවරු follow කරන්නේ දනට අපි පාවිච්චි කරන Gregorian calendar එක නොවෙයි. දෙව්වරු පාවිච්චි කරන්නේ ස්වභාව ධර්මයේ තිබෙන ඉර හඳ තාරකා. වන්ද්‍ර මාස ක්‍රමය තමයි ඒ අය පාවිච්චි කරන්නේ. වන්ද්‍ර මාස ලිත් තිබෙනවා. ඒකෙ පුර පසළොස්වක දවස තිබෙනවා, අමාවක දවස තිබෙනවා, අටවක දවස් දෙක තිබෙනවා. ඇත්තටම අපි ඉන්නේ හරි පොඩි ටිකක. මේ system එකේ පාටුල ගතියක් තිබෙනවා. අපි විතරක් නොවෙයි මේකේ ඉන්නේ. තව සත්වයෝ මේක දිහා ඇහූ ගහගෙන ඉන්නවා. දෙව් දේවතාවෝ බ්‍රහ්මයෝ මේක දිහා ඇහූ ගහගෙන ඉන්නවා. දිව්‍යලෝකයේ බණ දේශනාවකුත් තිබෙනවා. පුරපසළොස්වක පොහොය දවසට සනත්කුමාර කියලා බ්‍රහ්මරාජයෙක් එනවා තවතිසා දිව්‍යලෝකයට බණ දේශනා කරන්න. නැත්නම් පංචසික කියලා දිව්‍යපුත්‍රයෙක් බණ දේශනාවක් කරනවා.

මේ සනත්කුමාර කියන බ්‍රහ්ම රාජයාගේ නම මහාසම්මය සූත්‍රයේ තිබෙනවා. ඒවගේම ජනවසභ සූත්‍රයෙන් තිබෙනවා. ජනවසභ කියලා කියන්නේ බිම්බිසාර රජපුරුවෝ. බිම්බිසාර රජපුරුවෝ නැති වෙලා ගිහිල්ලා වෛශ්‍රවණ දිව්‍යරාජ්‍යා යටතේ එහෙ ඉපද්දා. ඒකට හේතුව ඒ රජතුමා ඉස්සෙල්ලත් ඉඳලා තිබෙන්නේ එහෙ. ඒ කියන්නේ පරණ තැනට යන්න හැම වෙලාවේම කැමතියි. ඒක නිසා පුරුදු තැනට ගිහිල්ලා තිබෙනවා. රාත්‍රියක ඇවිල්ලා බුදුරජාණන්වහන්සේ බැහැ දැකලා කිව්වා දෙවියෝ සතුටු වෙනවා කියලා ඒ ගැන විස්තරයක් කිව්වා.

හොඳට පින් දහම් සිද්ධ කරලා දෙවියන්ට පිං අනුමොදන් කළහම හොඳයි. හැම දෙනාටම තෙරුවන් සරණයි!

සාදු! සාදු! සාදු!

ඉහත සඳහන් ධර්ම දේශනාව අති පූජ්‍ය හන්තේ ජිනාලංකාර ස්වාමීන්වහන්සේ විසින් දේශිතයි.